

Tuomariston yhteistyö

”Guidelines”

Tuomariston yhteistyö ”Guidelines”

Tuomariston yhteistyö ”Guidelines” versio 1.0 antaa suuntaviivat yhdenmukaiselle erotuomarioiminnalle.

Tämä ohjeistus on koostettu valioerotuomareiden ja avustavien erotuomareiden kursseilla (2009) tehtyjen ryhmätöiden perusteella.

Pyrkimyksenä on, että toiminta olisi yhdenmukaista tuomaristosta tai paikkakunnasta riippumatta.

Ohjeistusta kehitetään edelleen, joten kaikenlainen palaute tähän liittyen on tervetullutta.

Tuomariston yhteistyö ”Guidelines”

1) Ottelupaikalla ennen alkupotkua	4
2) Sääntörikkomukset	13
3) AET:n kentälle meno	22
4) Joukkonahistelu	28
5) Rangaistuspotkut	33
6) Pelaajan huolto	41
7) Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet	47
8) Muut merkinannot	53

Tuomariston yhteistyö Ottelupaikalla ennen alkupotkua

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

1) Ottelupaikalle saapuminen

- Kokoontuminen sovittuna aikana sovituksessa paikassa (ET määrittelee)
 - ET:n yleisohjeet, miten stadionilla toimitaan
- Siirtyminen yhtenä, tyylikkäänä joukkueena stadionille
 - Ensivaikutelman tekeminen
- Tervehdykset
 - Delegaatti, kotijoukkueen edustaja, kentänhoitaja, muut taustahenkilöt
 - kättelyn merkitys –puristus & katse
- Varustekassien vieminen pukuhuoneeseen
- Mahdollisesti kahvit tms.
- Varmistetaan signaalilippujen toiminta

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

2) Kenttätarkastus 1

- Mahdollisimman aikaisessa vaiheessa stadionille saapumisen jälkeen
 - ET määrittelee, missä varustuksessa mennään
- Nelikkona kentälle
- Yleiskuvan muodostaminen
- Kenttämerkinnät, tekniset alueet, maalit, verkot, vaihtotaulut, parit, paarinkantajat, vaihtopelaajien lämmittelyalue, mainosaidat
- Mahdollisista puutteista ilmoittaminen
 - 4.ET vie viestin eteenpäin
- 4.ET selvittää, missä ovat paarinkantajat, ottelun turvallisuudesta vastaava ja muut mahdollisesti tarvittavat taustahenkilöt ottelun aikana.
- Paluu pukuhuoneeseen
- Varusteiden purku ja lämmittelyyn valmistautuminen
 - Huomioitava jokaisen oma aika ja tila kopissa

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

3) Joukkueenjohtajien palaveri

- Koko nelikko ja delegaatti osallistuu
- Annetaan ET:n hoitaa palaveri omalla tyylillään
- Ottelupöytäkirjan tarkastus
- Varmistetaan
 - Joukkueiden peliasut
 - Muiden ottelussa toimijoiden asusteiden värytys
 - teknisellä alueella olevat taustahenkilöt ja vaihtopelaajat, liivit
 - pallopojat
 - valokuvaajat/kameramiehet
- Vaihtopelaajien lämmittely
- Esittely ja mahdolliset seremoniat
- Sovitaan, mihin aikaan joukkueet ovat valmiina varustetarkastukseen
- Lopuksi ET varmistaa muilta, ettei mitään oleellista ole unohtunut
 - Avustavat ja nelonen täydentävät tarvittaessa

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

3) Joukkueenjohtajien palaverin jälkeen

- Delegaatti poistuu ja antaa tuomaristolle keskittymisrauhan
- ET kertoo aikataulun, jonka mukaan antaa ohjeet ja lämmittely toteutetaan
- ET:n antaessa ohjeita on 4.ET:n oltava paikalla
- ET ohjeistaa 4.ET:n
 - paperityöt
 - juoksevat asiat
 - varavälineet
- Pelipallojen tarkistus ja luovutus
 - Kaksi palloa jää tuomaristolle; peli- ja varapallo
- Oman otteluvälinevarustuksen tarkastus ja lämmittelyasuun pukeutuminen

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

4) Lämmittely

- Koko nelikko lähtee yhdessä lämmittelyyn
- Lämmittelyn aluksia suoritetaan toinen kenttätarkastus ja varmistetaan, että mahdollisesti puutteet on korjattu
- ET ja AET:t lämmittelevät aluksi yhdessä (ET:n johdolla)
 - 4. ET voi olla mukana tässä lämmittelyssä tai hoitaa omia askareitaan sovituksen mukaan
- Lämmittelyssä annettava myös omaa aikaa
 - mahdollisuus lämmittelyyn ”omalla” tavalla erikoistarpeet huomioiden
 - mahdollisuus ”katsastaa” oma ruutunsa
 - Nelosen olisi hyvä käydä esittäytymässä joukkueiden taustoille ennen ottelun alkamista
- Lämmittelyn jälkeen koko nelikko siirtyy yhdessä pukuhuoneeseen

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

6) Ennen pukuhuoneesta lähtöä

- Otteluvälineiden viimeistely
 - Molemmilla avustavilla joko lyhyt- tai pitkähihainen erotuomaripaita
- Jokainen huomioi otteluaikana tarvitsemansa välineet
- Varmistetaan signaalilippujen toiminta
- Tarkistetaan tuomariston asut
 - Paita housuissa, sukat ylhäällä, merkki rinnassa, korut

7) Varustetarkastus

- Joukkueet sovittuna aikana, sovituksessa paikassa
- Avustavat tarkistavat joukkueiden pelivälineiden varustuksen
 - AET1 tarkastaa koti- ja AET2 vierasjoukkueen

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

7) Kentälle meno

- Sovitulla tavalla, sovittuun paikkaan, sovittuna aikana
- ET:lla pallo, muut pallopojilla
 - Varapallo 4.ET:lla
- Line-up:ssa kolmikko
 - Avustavilla lippu ulommassa kädessä
 - 4.ET ei ole mukana line-up:ssa, vaan menee suoraan omalle paikalleen
- Esittelyt ja kättelyt

Ottelupaikalla ennen alkupotkua

8) Teikkaus

- Lantin heitto
- Kenttäpuolen valinta, alkupotkun suorittajan merkintä
- Kättelyt kapteenien kanssa, tuomariston väliset kättelyt ja viimeiset tsemppaukset

9) Omalle paikalle siirtyminen

- Avustavat erotuomarit maalien kautta,
 - Tarkistetaan maalin sijainti ja verkot
 - Pyritään yhtäaikaaisuuteen maalilta lähdeittäessä
- Siirtyminen sivurajalle paitsiolinjaan
 - Pelaajien lukumäärän varmistus, valmiuden kuittaus ja signaalilippujen toiminnan varmistus

10) Alkupotku

Tuomariston yhteistyö

Sääntörikkomukset

Sääntörikkomukset

Sääntörikkomukset

Sääntö 5 Erotuomari

Valta ja velvollisuudet

- johtaa peliä yhteistyössä avustavien erotuomareiden ja 4. erotuomarin kanssa silloin, kun tällainen on käytettävissä
- Toimii avustavien erotuomareiden lausuntojen mukaan tapauksissa, joita hän ei ole itse nähnyt

Sääntö 6 Avustava erotuomari

Velvollisuudet

- Otteluun määrätään kaksi avustavaa erotuomaria, joiden tehtävänä on erotuomarin määräyksien mukaisesti näyttää lipulla;
 - kun rikkomus on tapahtunut erotuomarin näkökentän ulkopuolella
 - aina kun avustavalla erotuomarilla on erotuomaria parempi mahdollisuus nähdä tapahtuneet rikkomukset (tämä kattaa myös tietyissä olosuhteissa rangaistusalueella tapahtuneet rikkomukset)

Apu erotuomarille

- Avustavat erotuomarit auttavat erotuomaria myös johtamaan ottelua jalkapallosääntöjen edellyttämällä tavalla.

Sääntörikkomukset

SPL:n ohje / Erotuomariston yhteistyö

- Avustavalla erotuomarilla ja 4. erotuomarilla on oikeus ja velvollisuus tarvittaessa puuttua erotuomarin tekemään virheeseen esim., jos tämä on varoittamassa väärää pelaajaa, tai jos hän ei huomaa poistaa kentältä toisen varoituksen samassa ottelussa saanutta pelaajaa.
- Avustavalla erotuomarilla ja 4. erotuomarilla on oikeus ja velvollisuus tarvittaessa suojella erotuomaria fyysisen koskemattomuuden loukkauksilta. Mahdollisten häiriötilanteiden sattuessa he tekevät myös tarkkoja havaintoja tilanteiden kehittymisestä myöhempää raportointia varten. He pyrkivät estämään vaihtopelaajien ja muiden peliin kuulumattomien henkilöiden erotuomarin luvatta tapahtuvan kentälle menon.

Sääntörikkomukset

- 1) Yleistä
- 2) Tilanteet jotka tapahtuvat selkeästi erotuomarin näkökentän ulkopuolella
- 3) Tilanteet joissa AET:llä parempi mahdollisuus nähdä rikkomus

Sääntörikkomukset

1) Yleistä

- Erotuomarin ohjeistus ennen ottelua avustaville ja 4. erotuomarille
 - Vastuuta on jaettava; jokaiselle selkeä rooli ja omat tehtävänsä yhteistyön onnistumiseksi
- Luottamus ja arvostus muiden tekemiseen
 - Tiedostetaan ja hyväksytään keskinäinen riippuvuus
 - Jokainen voi rauhassa keskittyä omaan tekemiseensä
- Rohkeus ja halu ottaa vastuuta
- Yhteistyötä tarvitaan varsinkin nopeissa ja yllättävissä tilanteissa
- **Kun erotuomari hakee AET:n apua**
 - Katsekontakti
 - Diskreetit käsimerkit
- **Kun vain AET havaitsee rikkeen**
 - Rikkeen laadulla ja teon vaikutuksella on merkitystä
 - Erotuomarin sijainnilla on merkitystä
 - Mitä kauempana ET on, sitä syvemmälle avustava voi puuttua
 - Otettava mahdollinen hyötynäkökohta huomioon

Sääntörikkomukset

2) Tilanteet jotka tapahtuvat selkeästi erotuomarin näkökentän ulkopuolella

- Avustavan (4.ET) rooli ja vastuu korostuu – olet ainoa todistaja
- Tulkitse tilanne – tee ratkaisu
 - Otettava mahdollinen hyötynäkökohta huomioon
- Herätä erotuomarin huomio
 - Huomioliputus (signaalin käyttö)
 - Headset, (puhe)
 - 4.ET (avustavan kautta)
- Keskustelkaa tilanne
- AET:n (4.ET) on tiedettävä
 - Mitä tapahtui
 - Missä tapahtui
 - Kuka rikkoi
 - Ketä rikottiin
 - Miten peliä jatketaan
 - Oliko pallo pelissä rikkomushetkellä

3) Tilanteet , joissa AET:llä parempi mahdollisuus nähdä rikkomus

- Avustavan on oltava aktiivinen ja kannettava vastuunsa omalla alueellaan
 - ET:n on ymmärrettävä AET:n vaikeudet nähdä lähelle (vasemmalle)
- Erotuomarin on annettava aikaa avustavalle tulkita tilanne oikein
 - ”Nykyhyöty” helpottaa
- Pelin aistiminen ja erotuomarin tuomitsemislinjan löytäminen
 - Avustavan tulee heti hakea katsekontakti sellaisissa tilanteissa, joissa hänen mielestään on rike
 - Virheliputuksen ja vihellyksen yhtäaikaisuus lisää uskottavuutta –peesaaminen ei
 - AET ei määritä ”linjaa” ensimmäisellä vapaapotkulla
 - ET:n tuomitsemislinja voi muuttua pelin sisällä
- Jos erotuomari on kaukana tilanteesta tai erotuomarilla ei ole mahdollisuutta (AET:n mielestä) nähdä tilannetta on AET:n liputettava havaitsemansa virhe mahdollinen hyötynäkökohta huomioiden.
- Jos erotuomari on lähellä tilannetta, mutta ei reagoi avustavan havaitsemaan rikkeeseen, on AET:n odotettava erotuomarin toimenpiteitä (wait and see) ja jos erotuomari ei reagoi millään tavalla, on AET:n liputettava havaitsemansa virhe mahdollinen hyötynäkökohta huomioiden.

Sääntörikkomukset

3) Tilanteet , joissa AET:llä parempi mahdollisuus nähdä rikkomus

- Jos AET:n mielestä ET on tuominnut rikkeen (+ mahd. henk.koht rang.) kaukaa tai paikasta, jossa avustavalla on selkeästi parempi mahdollisuus nähdä rike ja erotuomarin tekemä ratkaisu on SELKEÄSTI VÄÄRÄ (=oikeusmurha) on AET:n (4.ET:n) puututtava tilanteeseen ennen pelin jatkumista.

Tuomariston yhteistyö AET:n kentälle meno

AET:n kentälle meno

Sääntökirja

- Sääntö 6

Apu erotuomarille:

Erityisesti he voivat mennä kentälle auttamaan 9,15 m:n etäisyyden valvomisessa

- SPL:n ohje:

Avustavan erotuomarin on mentävä kentälle, jos erotuomarin turvallisuus on vaarassa.

- SPL:n ohje / Erotuomariston yhteistyö:

Tarvittaessa avustava erotuomari voi osoittaa muurin paikan vapaapotkutilanteissa erotuomarin antamien ohjeiden mukaan. Muurin ohjaaminen tapahtuu sivurajan takaa tai erotuomarin luvalla asettumalla ohjaamaan muuria pallon etupuolelta. Jälkimmäisessä tapauksessa erotuomarin on muistettava ennen pelin jatkamista antaa avustavalle erotuomarille riittävästi aikaa siirtyä takaisin omalle paikalleen paitsiotilanteen valvomista varten.

AET:n kentälle meno

1) ET:n turvallisuus vaarassa

- AET tulee oma-aloitteisesti kentälle suojelemaan erotuomaria, mikäli hänen turvallisuutensa on vaarassa
 - Ei erillistä kutsua/pyyntöä erotuomarilta
 - Tarvittaessa molemmat avustavat

2) AET:n turvallisuus vaarassa

- Oman turvallisuuden varmistaminen
 - Tarvittaessa kentän puolelle turvaan, jos uhka esim. katsomon suunnalta
 - ET:n huomion kiinnittäminen (lippu, piippi, huuto)
 - Keskustelu – toimenpiteet – pelin jatkaminen, jos mahdollista

3) Pelaajan turvallisuus vaarassa

- Tilanteen lukeminen
 - nopealla reagoinnilla voidaan estää isompaa vahinkoa tapahtumasta

AET:n kentälle meno

4) Uhkaava nahistelua AET:n lähellä

- Tilanteen rauhoittamiseksi AET voi mennä ripeästi nahistelevien pelaajien väliin rauhoittamaan tilannetta (mikäli tarpeen ja ET kaukana tilanteesta).
 - Tilanteen nopea arviointi ja sopiva reagointi avainasemassa
 - Väliintulolla voidaan estää isompaa vahinkoa ja tilanteen eskaloitumista joukkonahisteluksi
 - Muistettava oma esiintyminen ja sopiva kehonkieli

5) Joukkonahistelu

- Lähempi AET tilanteeseen
- Ripeä reagointi
 - Kolmantena paikalla joku erotuomaristosta
 - Mahdollisesti rikkoneen pelaajan suojaaminen → saatetaan estää rikotun joukkueen henkilökohtaiset rangaistukset
- Kauempi AET havainnoi ja kirjaa tapahtumia
 - Tarvittaessa tulee lähemmäs tilannetta

AET:n kentälle meno

6) 9,15 m:n etäisyyden valvomisessa avustaminen

- Yhteistyötä
 - erittäin tärkeää käydä läpi ennen ottelua ET:n antamissa ohjeissa
- Vihellyksen jälkeen katsekontakti ET-AET
 - Tilannearvio ja mahdollinen ennakoiva työnteko jo kentän ulkopuolella virheen tuomitsemisen jälkeen
 - Nopean vapaapotkun mahdollisuus
- ET osoittaa pelin olevan poikki (vihellys tai näyttämällä pilliä)
 - AET pyrkii myös viestittämään pelin olevan poikki
- AET kentälle vain ET:n merkistä
- AET osoittaa vapaapotkun paikan ja ohjaa pallon etupuolelta vastajoukkueen pelaajat 9,15 m:n etäisyydelle pallosta
 - Kontrolli palloon ja muuriin
 - Halu siirtää muuri
 - Tarvittaessa ET:n apu
- AET palaa omalle paikalle
 - ”Kuittaus” valmiudesta
- ET viheltää pelin käyntiin

AET:n kentälle meno

7) Erotuomarin ja avustavan välinen neuvottelu

- AET tulee 2-3 metriä kentän puolelle tilanteissa, joissa tarvitaan neuvottelua
- Neuvottelun aikana sekä ET että AET ovat kääntyneinä kentälle päin

8) Muuta

- Kulmapotkutilanteessa pallon eteen astuminen
 - Varmistetaan, ettei palloa laiteta peliin ennen kuin ET on antanut siihen luvan

9) AET:n rooli loppuvihellyksen jälkeen

- Tarvittaessa ET:n suojaaminen ripeästi

Tuomariston yhteistyö Joukkonahistelu

Joukkonahistelu

1) Ennen ottelua

- Erotuomarin ohjeistus avustaville ja 4. erotuomarille
 - Valmis toimintamalli nahistelun selvittämiseksi
- Joukkonahistelu”ohjeiden” tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:
 - Milloin avustava(t) tulee kentälle.
 - 4.ET:n tehtävät
 - Kuka kirjaa tapahtumat
 - Miten nahistelun selvittyä toimitaan

Joukkonahistelu

2) ET ja lähempi AET

- Katkaise peli (ET)
- Siirry tilanteeseen
 - Ehkäise ja rajoita
 - Optimitilanteessa jompikumpi ehtii nahistelijoiden väliin estäen tilanteen kehittymisen joukkonahisteluksi
 - Mahdollisesti rikkoneen pelaajan suojaaminen → saatetaan estää rikotun joukkueen henkilökohtaiset rangaistukset
- Tilanteen eskaloituessa, hae paikka jossa voit valvoa tilannetta kokonaisvaltaisesti
 - Ole rauhallinen ja ohjeista pelaajia tilanteen vaatimalla tavalla
 - Eri näkökulmat tilanteeseen

Joukkonahistelu

3) Kauempana oleva AET

- Siirry lähemmäksi tilannetta (kauempi AET)
 - Säilytä etäisyys
- Valvo varsinkin niitä henkilöitä, jotka jäävät ET:ltä, lähemmältä AET:ltä ja 4.ET:ltä huomioimatta (kauempi AET)
 - Kirjaa tapahtumia (esim. muualta tilanteeseen tulevat henkilöt)
 - Rauhoita tilanteen ulkopuolisia pelaajia

4) Neljäs erotuomari

- Rauhoita ja valvo henkilöitä teknisellä alueella (4.ET)
 - Tilanteen salliessa seuraa tilannetta kentällä ja kirjaa tapahtumia

Joukkonahistelu

5) Jälkihoito

- Selvitä lääkinnän tarve (ET)
- Nahistelun selvittyä tuomaristo kokoontuu tarvittaessa teknisten alueiden läheisyyteen kentälle, rintamasuunta kentälle päin
 - ET selvittää tapahtumien kulun yhdistämällä havainnot
 - Selvittää kauemman AET:n ja 4.ET:n kirjaukset
- ET käyttää rangaistusvaltaansa tilanteen edellyttämällä tavalla
 - Suositellaan, että ainakin yhtä pelaajaa (nahistelun alullepanijat) kummastakin joukkueesta rangaistaan asiaankuuluvalla henkilökohtaisella rangaistuksella.
 - Myös pelaaja/pelaajat, jotka tulevat kauempaa tilanteen ulkopuolelta osallistuakseen siihen on huomioitava.
 - Peliä jatketaan sääntöjen määräämällä tavalla
- Mikäli joku tuomaristosta on sitä mieltä, etteivät rangaistukset menneet oikein tai että pelinjatkamistapa on väärä tulee hänen estää pelin jatkuminen.
- Tarvittaessa raportti ottelupöytäkirjan liitteeksi

Tuomariston yhteistyö

Rangaistuspotkut

Rangaistuspotkut

1) Pelitilanne rangaistuspotku

- ET:n ratkaisun perusteella
- AET:n ratkaisun perusteella
- Toiminta rangaistuspotkun aikana

2) Ottelun voittajan ratkaiseminen rangaistuspotkukupisteeltä

- Toiminta loppuvihellyksen jälkeen
- Toiminta ennen rangaistuspotkukilpailun alkua
- Toiminta rangaistuspotkukilpailun aikana

Rangaistuspotkut

1) Pelitilanne rangaistuspotku

ET:n ratkaisun perusteella

- ET:n vihellys
 - Tarvittaessa ET/AET katsekontakti vihellyksen jälkeen oliko rike rangaistusalueen sisäpuolella vai ei
 - Rike alueen sisäpuolella AET:n liike kohti päätyrajaa
 - Rike rangaistusalueen ulkopuolella AET kääntää rintamasuunnan kohti keskirajaa
 - Mikäli AET:llä ei varmaa kantaa jää seisomaan rintamasuunta kentälle päin
- ET tuomitsee rangaistuspotkun
- AET:n liike kohti päätyrajaa ja päätyrajalla omalle paikalleen; rangaistusalueen rajan ja päätyrajan yhtymäkohtaan
- ET valvoo ja vastaa siitä, että rangaistuspotku suoritetaan säännön 14 edellyttämällä tavalla
- Maali → AET kiertää kulmalipun spurtaten kohti keskirajaa
 - ET valvoo maalin jälkeisiä tapahtumia
- Ei maalia → AET ”oikaisee” kentän kautta mahdollisimman nopeasti omalle paikalleen

Rangaistuspotkut

1) Pelitilanne rangaistuspotku

AET:n ratkaisun perusteella

- AET on nähnyt tilanteen ja on 100 %:n varma
- Virheliputus
- ET:n vihellys
- Katsekontakti ET/AET
- AET:n liike kohti päätyrajaa ja päätyrajalla omalle paikalleen; rangaistusalueen rajan ja päätyrajan yhtymäkohtaan
 - Jos ET on epävarma, tulee kysymään AET:lta.
- ET tuomitsee rangaistuspotkun
- ET valvoo ja vastaa siitä, että rangaistuspotku suoritetaan säännön 14 edellyttämällä tavalla
- Maali → AET kiertää kulmalipun spurtaten kohti keskirajaa
 - ET valvoo maalin jälkeisiä tapahtumia
- Ei maalia → AET ”oikaisee” kentän kautta mahdollisimman nopeasti omalle paikalleen

Rangaistuspotkut

1) Pelitilanne rangaistuspotku

Toiminta rangaistuspotkun aikana

- ET valvoo ja vastaa siitä, että rangaistuspotku suoritetaan säännön 14 edellyttämällä tavalla
- AET:n paikka päätyrajan ja rangaistusalueen rajan yhtymäkohdassa
 - Päätyraja AET:n jalkojen välissä
 - Lippu AET:n oikeassa kädessä
- Jos pallo ylittää kokonaisuudessaan maalirajan, mutta palautuu peliin
- AET nostaa lipun ylös
 - Katsekontakti ET/AET
 - Maali → AET kiertää kulmalipun spurtaten kohti keskirajaa
 - ET valvoo maalin jälkeisiä tapahtumia
- Jos maalivahti liikkuu liian aikaisin eteenpäin maalirajalta eikä pallo ylitä kokonaisuudessaan maalirajaa
 - AET ottaa yhden sivuaskleen kentän puolelle
 - AET siirtää lipun vasempaan käteen
 - **Erotuomari** tekee ratkaisun suoritetaanko rangaistuspotku uudelleen

Rangaistuspotkut

2) Ottelun voittajan ratkaiseminen rangaistuspotkupisteeltä

- Erotuomarin ohjeistus avustaville ja 4. erotuomarille ennen ottelua, jos rp-kilpailun mahdollisuus on olemassa

Toiminta loppuvihellyksen jälkeen

- AET1 ja 4.ET siirtyvät välittömästi vaihtopenkkien etupuolelle kentälle estäen peliin kuuluvien pelaajien poistumisen kentältä
- ET ja AET2 tulevat ripeästi avuksi hoitamaan tilannetta
- Molempien joukkueiden edustajille (max. 2 hlöä) annetaan lupa mennä kentälle antamaan ohjeita ja huoltamaan pelaajia
 - juomapullojen vienti on sallittua
- ET kutsuu molempien joukkueiden kapteenit teikkaukseen
 - Voittanut saa valita, kumpi joukkue aloittaa rangaistuspotkut
- ET määrittää kenttäpäädyn, mihin potkut suoritetaan
- ET varmistaa, että molempien joukkueiden pelaajia on sama määrä kentällä huomioiden mahdolliset kentältäpoistot/loukkaantumiset
 - Tarvittaessa määrä tasataan.

Rangaistuspotkut

2) Ottelun voittajan ratkaiseminen rangaistuspotkupisteeltä

Toiminta ennen rangaistuspotkukilpailun alkua

- Kaikki rp-kilpailuun osallistuvat pelaajat poislukien potkun suorittaja ja maalivahdit ovat keskiympyrässä.
 - Kaikki muut joukkueeseen kuuluvat pelaajat/toimihenkilöt ovat omalla teknisellä alueellaan
 - 4.ET valvoo omalla paikallaan teknisiä alueita
- AET1 valvoo, että pelaajat ovat keskiympyrässä valmiina ja täysissä varusteissa mahdollisten potkujen suorittamiseksi
- AET2:n paikka on päätyrajan ja maalialueen rajan yhtymäkohdassa
 - Päätyraja AET:n jalkojen välissä
 - Lippu AET:n oikeassa kädessä
- ET ja AET2 valvovat toisen maalivahdin sijoittumisen AET2:n selän taakse päätyrajan ja rangaistusalueen rajan yhtymäkohtaan

Rangaistuspotkut

2) Ottelun voittajan ratkaiseminen rangaistuspotkupisteeltä

Toiminta rangaistuspotkukilpailun aikana

- ET valvoo ja vastaa siitä, että rangaistuspotku suoritetaan säännön 14 edellyttämällä tavalla
- ET , AET1 ja 4.ET kirjaavat potkujen suorittajat ja syntyikö maali vai ei
 - Rangaistuspotkun suorittanut pelaaja palaa keskiympyrään
- AET2 valvoo ylittääkö pallo kokonaisuudessaan maalirajan
 - Maali → Katsekontakti ET/AET
 - Pallon vain käydessä maalissa AET2 nostaa lippunsa erotuomarin huomion kiinnittämiseksi ja vahvistaa maalin syntyminen esim. nyökkäämällä
 - Ei maalia → Katsekontakti ET/AET tarvittaessa esim. pään pudistus
- Jos maalivahti liikkuu liian aikaisin eteenpäin maalirajalta eikä pallo ylitä kokonaisuudessaan maalirajaa
 - AET ottaa yhden sivuaskelen kentän puolelle
 - AET siirtää lipun vasempaan käteen
 - **Erotuomari** tekee ratkaisun suoritetaanko rangaistuspotku uudelleen
- RP-kilpailun päätyttyä tulee erotuomariston valvoa, että toiminta kentällä on urheiluhengen mukaista

Tuomariston yhteistyö Pelaajan huolto

Pelaajan huolto

- 1) ET lähettää pelaajan huollettavaksi
- 2) AET (4.ET) huomaa pelaajan huoltotarpeen
- 3) Pelaaja poistuu oma-aloitteisesti huollettavaksi
- 4) Muuta

Kaikki lähtee yhteistyöstä!

- Erotuomarin ohjeistus ennen ottelua avustaville ja 4. erotuomarille
 - selkeä ohjeistus nelikon kesken
 - toimintatavat
 - sovitut merkit
 - valvontavastuu
 - ohjeet joukkueille

Pelaajan huolto

1) ET lähettää pelaajan huollettavaksi

- Erotuomari viestittää huollon ”syyn” 4.ET:lle
 - 4. ET kuittaa
- Huollon jälkeen 4.ET tarkistaa pelaajan
- Viestintä ET:lle, kun pelaaja on valmis palaamaan kentälle
 - Käsi ylhäällä = pelaaja valmis
 - Tarvittaessa apua AET1:ltä
- 4.ET valvoo, ettei pelaaja palaa luvatta kentälle
- **ET** antaa luvan pelaajalle palata kentälle

Pelaajan huolto

2) AET (4.ET) huomaa pelaajan huoltotarpeen

- Viestintä ET:lle pelikatkon aikana pelaajasta, jolla on huoltotarvetta
- ET lähettää pelaajan huollettavaksi
- Huollon jälkeen 4.ET tarkistaa pelaajan
- Viestintä ET:lle, kun pelaaja on valmis palaamaan kentälle
 - Käsi ylhäällä = pelaaja valmis
 - Tarvittaessa apua AET1:ltä
- 4.ET valvoo, ettei pelaaja palaa luvatta kentälle
- **ET** antaa luvan pelaajalle palata kentälle

Pelaajan huolto

3) Pelaaja poistuu oma-aloitteisesti huollettavaksi

- Erotuomari ei tarvitse tietoa
- Huollon jälkeen 4.ET tarkistaa pelaajan
- Viestintä ET:lle, kun pelaaja on valmis palaamaan kentälle
 - Käsi ylhäällä = pelaaja valmis
 - Tarvittaessa apua AET1:ltä
 - 4.ET valvoo, ettei pelaaja palaa luvatta kentälle
- **ET** antaa luvan pelaajalle palata kentälle

Pelaajan huolto

4) Muuta

- Pelaajan huolto ”takasuoralla”
- **ET** antaa luvan pelaajalle palata kentälle
 - Ainoastaan pelikatkon aikana, jos pelaaja pitää tarkistaa huollon jälkeen
 - AET2 voi suorittaa tarkistuksen
- Ennakointi luvattomassa huollossa
 - aktiivisuus/puhe

Esimerkkitapaus

- Kentällä vertavuotava pelaaja, jonka AET2 huomaa
- Pelikatkon aikana viestintä ET:lle
- ET lähettää pelaajan huollettavaksi
- Huollon jälkeen 4.ET tarkistaa pelaajan
- Viestintä ET:lle, kun pelaaja on valmis palaamaan kentälle
 - Käsi ylhäällä = pelaaja valmis
 - Tarvittaessa apua AET1:ltä
- 4.ET valvoo, ettei pelaaja palaa luvatta kentälle
- **ET** antaa luvan pelaajalle palata kentälle

Tuomariston yhteistyö Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet

Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet

- 1) Testaus
- 2) Paitsio
- 3) Sääntörikkomus
- 4) Rajaheitto, maalipotku, kulmapotku
- 5) Maalitilanteet
- 6) Muut

Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet

1) Testaus

- Toiminnan testaus pukuhuoneessa ennen pelin alkua
 - Paristojen vaihto tarvittaessa
- Toiminnan testaus ennen alkupotkua ja toisen puoliajan alkua kentällä
 - ET:ltä näyttö AET:lle signaalin painamista varten –ok kuittaus
 - Jos ei toimi, niin selkeä viestintä et:n ja aet:n välillä => manuaalikäyttö
 - Jos liput rikkoontuvat kesken pelin, niin selkeä viestintä et:n ja aet:n välillä
 - Varalippu 4:ET:lla

2) Paitsio

- Paitsiotilanteissa on tärkeää, että signaali on tarpeeksi pitkä, jotta ET sen havaitsee
- Signaalia käytettävä aina paitsioliputuksen yhteydessä

Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet

3) Sääntörikkomus

- Erotuomarin näkökentän ulkopuolella tapahtuvat rikkeet
 - Liputus ja aina signaali
- Erotuomarin näkökentässä tapahtuviin rikkeisiin
 - Liputus ja tarpeen mukaan signaali
- AET:n ”alueella” tapahtuvat rikkeet
 - Liputus ja tarpeen mukaan signaali

Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet

4) Rajaheitto, maalipotku, kulmapotku

- Pallo ylittää kokonaan rajan ja palautuu takaisin peliin
 - Huomioliputus + signaali + suunnan/pelinjatkamistavan näyttö
 - Esim. Kulmapotkutilanteissa ET:n huomio on pelaajissa. Pallon käydessä ilmassa kentän ulkopuolella signaali siirtää ET:n huomion AET:n liputukseen.

5) Maalitalanteet

- Mikäli pallo käy maalissa ja palautuu takaisin peliin
 - Huomioliputus + signaali + katsekontakti, jonka jälkeen AET toimii normaalisti maalin hyväksymisen merkiksi
 - AET:n liikkuminen päätyrajalle ennen huomioliputusta
- Mikäli pallo ei kokonaisuudessaan ylitä maalirajaa on ainoastaan vapaan käden merkki mahdollinen

Signaalilippujen yleiset käyttöohjeet

6) Muut, kun halutaan yhteys erotuomariin

- Ylimääräinen pallo kentällä
 - signaali pelin käydessä vain jos häiritsee peliä
- Ylimääräinen pelaaja kentällä
- Joku häiriötekijä esim. katsoja, soihtu tms. kentällä
- Loukkaantunut pelaaja tilanteen ulkopuolella
- Pelaajavaihto
 - Ennakoivassa vaihtovinkissä (alhaalla) ei signaalia
- AET loukkaantuu
- 4. ET haluaa viestittää jotain ET:lle
- Lisäajan näyttö unohtunut
- Pallon sijainnin valvominen ja tämän viestittäminen ET:lle (esim. maalipotku, vapaapotku,)

**Muistutus! Tekniikkaan ei voi luottaa sokeasti =>
katsekontakti/yhteys on löydyttävä signaaleista huolimatta.**

Tuomariston yhteistyö

Muut merkinannot

Muut merkinannot

Sääntökirjasta

Jalkapallosääntöjen tulkinnat ja lisäohjeet erotuomareille osio Sääntö 6 – Avustava erotuomari, käsimerkit:

”Yleisohjeena avustavat erotuomarit eivät saa antaa selvästi erottuvia käsimerkkejä. Joissakin tilanteissa vähäeleinen käsimerkki voi antaa arvokasta tukea erotuomarille. Käsimerkinannolla pitäisi olla selvä merkitys. Merkityksestä pitää keskustella ja sopia erotuomariston valmistautuessa otteluun. ”

**Kaikista merkinannoista on sovittava
erotuomariston kesken ennen ottelua!**

Muut merkinannot

Esitys jaettu osioihin:

- 1) AET → ET
- 2) ET → AET
- 3) ET → 4. ET
- 4) 4. ET → ET
- 5) 4. ET → AET

Muut merkinannot

1. AET → ET

Rajaheiton suuntavinkki

- Lippu alhaalla, vähän irti vartalosta rajaheiton suunnan puoleisessa kädessä

Heittopaikan osoittaminen

- Seisomalla mahdollisuuksien mukaan heittopaikan kohdalla
 - AET aina heittäjän oikealla (päätyrajan) puolella tai paitsiolinjalla
- Puhumalla
- Kädellä osoittaen
 - ET:n huolehdittava, että heitto suoritetaan osoitetusta paikasta

Maalipotkuvinkki

- Liike tai rintamasuunta kohti keskirajaa + katsekontakti

Kulmapotkuvinkki

- Liike kohti päätyrajaa / AET seisoo paikallaan päädyssä + katsekontakti

Ei paitsiota

- Tarvittaessa vapaan käden näyttö
 - Viesti ensijaisesti erotuomarille

Muut merkinannot

1. AET → ET

Ei rikettä -vinkki

- Kädellä pieni näyttö ”ylös, ylös”
 - Katsekontakti erotuomariin

Hyöty

- Puhumalla
 - Käsimerkkien käyttö ei suositeltavaa

Rike rangaistusalueella vai ulkona

- Ulkona: katsekontakti + rintamasuunta kohti keskirajaa
- Sisällä: katsekontakti + liike kohti päätyrajaa
- Ei tietoa; katsekontakti + rintamasuunta kentällepäin
 - Mahdollinen olkapäiden kohotus

Vinkki henkilökohtaisista rangaistuksista

- Varoitus: käsi rintataskulle
- Punainen: käsi takataskulle
 - Kentältäpoiston yhteydessä keskustelu tarvittaessa ET:n kanssa
 - Aina, jos kentältäpoiston aiheuttaneen rikkomuksen on havainnut vain AET

Muut merkinannot

1. AET → ET

Pallo ei maalissa

- Tiukassa tilanteessa vapaan käden näyttö edestakaisin vartalon edessä
 - Viesti ensijaisesti erotuomarille

Pallo pysyy pelissä

- Tiukassa tilanteessa tarvittaessa vapaan käden näyttö edestakaisin vartalon edessä
 - Viesti ensijaisesti erotuomarille

Vaihto tulossa

- Vaihtomerkki alhaalla
 - pelikatkon aikana

Puhe pelaajille

- ”Älä revi, kädet alas” jne.

Kuumat pelaajat

- Katsekontakti, huuto, osoita ”taistelupari”

Tsemppimerkit

- Peukku hyvin hoidetun tilanteen jälkeen
 - Huomaamaton merkki vartalon edessä

Muut merkinannot

2. ET → AET

Rajaheittovinkki

- Rintamasuunnalla
- Käsi alhaalla vähän irti vartalosta
- Käsi/sormi vartalon edessä

Kulmapotkun ja maalipotkun vinkit

- Kulmapotku: liike jatkuu kohti päätyrajaa tai paikalla ollessa käännetään rintamasuunta kohti päätyrajaa
- Maalipotku: liike omalla diagonaalilla kohti tai paikalla ollessa käännetään rintamasuunta kohti keskirajaa

ET pyytää avustavaa hoitamaan muurin siirtämisen

- Selkeä käsimerkki ja/tai puhe

Vaihtovinkin kuittaus kädellä

Kuumien pelaajien huomioiminen

- Katsekontakti, puhe, osoita ”taistelupari”

Tsemppimerkit

- Peukku hyvin hoidetun tilanteen jälkeen
 - Huomaamaton merkki vartalon edessä

Muut merkinannot

3. ET → 4. ET

Lisäaika

- Käden liikkeellä (heilautus/lisäminuutti) ja sormilla
- Tilanteen salliessa puhumalla

Huolto kentälle / ei tarvita

- Kaksin käsin ylhäällä ”saa tulla”
- Yhdellä kädellä alhaalla ”ei tarvita”

Muut merkinannot

4. 4. ET → ET

Ei rikettä -vinkki

- Kädellä pieni näyttö ”ylös, ylös”
 - Katsekontakti erotuomariin

Vinkki henkilökohtaisista rangaistuksista

- Varoitus: käsi rintataskulle
- Punainen: käsi takataskulle
 - Kentältäpoiston yhteydessä keskustelu tarvittaessa ET:n kanssa
 - Aina, jos kentältäpoiston aiheuttaneen rikkomuksen on havainnut vain 4.ET

Heiton suunta -vinkki

- Käsi alhaalla tai käsi/sormi vartalon edessä

Muut merkinannot

5. 4. ET → AET1

Vaihto pyydetty

- Puheella

Vaihto valmiina suoritettavaksi

- Puheella
- Käsi ylös + katsekontakti, jos AET1 ei ole puhe-etäisyydellä